

НАТАЛЯ ЮР'ЄВА

Будучи музейником, маючи справжню професійну цікавість та історично-філіологічний запал, ми з чоловіком навіть, під час відпустки, відкриваємо для себе Україну.

А чи ви знаєте, що поруч із Києвом (80 км.) знаходиться справжнє старовинне графство? Біла Церква znana від часів Київської Русі до епох козацтва. А в кінці 18 ст. ці землі стали вотчиною польських магнатів та графів Браницьких. Колись це була одна із найвіддаленіших і наймогутніших частин Речі Посполитої. Але зараз Біла Церква відома перш за все своїм дивовижним дендропарком, найбільшим у всій Західній Європі. Знайомство з містом ми почали (завдяки прізвищу мого чоловіка – Юр'єв) зі старої частини – Замкової гори, де десять століть тому було засноване місто Юр'єв, як форпост південних рубежів Київського князівства. Там стоїть пам'ятник Ярославу Мудрому, який заснував місто. Напад могоголо-татар зруйнував усе, крім біло-кам'яної церкви. Рось на той час була судноплавною, і купці керувалися церквою, як маяком, орієнтиром, що видно здалеку. Тому назва міста прижилася. Всередині дуже хороша акустика, відчуття непередавані. Хотіли ще побачити Білоцерківський замок, про який знаємо з літописів, але ніде не знайшли. Виявляється, він був зруйнований за наказом Катерини II, враховуючи стратегічне розташування самої Білої Церкви, замок був в епіцентрі всіх тогочасних збройних конфліктів. Там знаходилась резиденція великих гетьманів – Богдана Хмельницького та Івана Мазепи. Верхній замок – це потужні бастіони, чотири вали, обгороджені дерев'яним частоколом. А нижній – мав безліч підземних ходів , які виходили по провулках аж до річки і збереглися до сьогодні. В старому місті є чудовий костел Іоана Хрестителя, авторства архітектора Домініко Ботані поч. 19 століття, сьогодні це будинок органної та камерної музики, а раніше була усипальниця князів роду Браницьких чоловічої статі, там були поховані Савелій, його сини Владислав і Олександр, його внуки. До речі одна ліпнина Браницькому коштувала більше, як уся споруда. Всередині відчуваєш якийсь дивний білоцерківський дуалізм. Іноді проходять служби Божі, постійно діє виставка живопису, є меморіальні дошки роду Браницьких можна почути вокальну музику, а кажуть, що інколи і джаз. Справжні палаци Браницькі мали в Петербурзі та Польщі. А так званий, Зимовий, - тихий будиночок для своїх... Тепер тут музична школа і, мабуть, під час навчального року метушаться дітки та педагоги. Поруч заглянули в «Лепшу садибу», де скуштували смачнющий журик та бігос – фірмові страви польської кухні. Чим можна вразити свою дружину? От наприклад граф Ксаверій Браницький в 1788 році подарував своїй дружині Олександрі величезний парк, алеї якого розходились на 20 км в різні сторони і назвав у її честь. Пані підійшла до облаштування із завзяттям. Вона почала наводити тут лад, запросила найкращих європейських садівників та ландшафтних дизайнерів того часу. Місце було вибрано випадково, там будували готель, аустерію. Поводжаючи гостей пані вишли з карети і вподобала місцину, пересічену трьома ровами . Тоді плани змінилися і Аустерію перебудували під Літній палац і збудували парк. Щоб природня краса набула художньої досконалості, за справу взявся французький відомий майстер паркової справи Мюффо. Ландшафтними композиціями, які склалися із рослин, став займатися садівник-ботанік Август Єнц. Більше 50 років він кропіливо

підбирав і висаджував рослини зі всього світу. Парк став справою його життя, над річкою є постамент в честь великого паркового майстра. Тепер це найвідоміша туристична принада Білої Церкви. Краса така, що просто зносить дах!

Незважаючи на складні історичні потрясіння, парк зберіг головні ландшафтні композиції і на сьогодні є унікальною пам'яткою садово-паркового мистецтва кінця XVIII — початку XIX ст. Розміщений на околиці старовинного міста поряд з чарівною річкою Рось. Він належить до числа найбільших парків в Україні і має територію 400 га!!! Неймовірно! Це ж потрібно було чимсь заповнити! Ця заміська резиденція була створена за зразками найкращих англійських парків, стала предметом родинної гордості та магнатської величі. Поєднання природних пейзажів з архітектурними спорудами – це своєрідна фішка парку. Композиційною основою є природний лісостеповий ландшафт, утворений дубовим лісом у поєднанні з галявинами, луками та водними об'єктами. Природні пейзажі органічно поєднані з архітектурними спорудами — павільйонами, альтанками, колонадами та містками виконаними в романтичному стилі. Колекція парку налічує близько 2500 видів, різновидностей та форм рослин.

«Олександрія» — зразок ландшафтного парку з елементами романтизму та сентименталізму. Туристів, які вперше відвідують парк, вражають могутні дерева, що створюють чудові пейзажні композиції, художнє поєднання відкритих та закритих просторів і дальніх перспектив. Розташований на лівому березі річки Рось парк, ніби виростає з води, віддзеркалюючись на поверхні ставків, милується грою світла та тіні. Пам'ятки архітектури: Головний вхід до парку, побудований в класичному стилі; павільйон — Ротонда ; „Руїни»; Колонада «Луна»; Китайській місток; скульптура Меркурія, Діани, Аполлона; джерело «Лев»; Палієва гора — пам'ятний знак Семену Палію, та багато ін. На території парку знаходиться 11 ставків – русалчин, лебединий. Безліч джерел із цілющою родоновою водою, котра взимку не замерзає. (8-9 градусів постійно). В 1962 році засновано музей, в якому експонуються 15 скульптур з білого мармуру, роботи відомих італійських майстрів. Парк «Олександрія» створювався з мінімальним втручанням в природний ландшафт. Якихось масштабних земляних робіт тут не проводили, найбільші були спрямовані на створення ставків у величезних ярах – тих, що перетинали долину. Вибирали ділянки з великим перепадом по висоті та будували дамби.

Колонада Луна. На 30 метрову відстань, чути навіть найменший шепіт. Мені вона запам'яталася особливо, бо враз захотілось поспівати , щоб перевірити акустику. Я лишилась на самоті. Чомусь з грудей вирвався Гімн України, і так співалось, ніби серцем. Через хвилину мені підспівувало двоє, а до кінця приспіву бажаних підтягнулось чоловік десять... Мені аплодували і знімали на відео. Мурахи вкрили все тіло. Почуття були ніби я була на сцені в Ласкала.)))

Центральною композицією парку є «галявина» поляна площею в 10 га. Посередині височіє родинна сосна Браницьких Чотири окремих сосни, які символізували чотирьох дітей Браницьких, які спеціально зростили разом в один могутній стовбур. Це знак великої родини. Робота відомого австрійського садівника Августа Єнса. В центрі є також одна (!!) катальпа, якою працівники дуже пишаються. Порівняйте з Кременцем))

Колись в Олександрії був перший на території правобережної України звіринець з графським фазанарієм. До наших часів звіринець не дожив, але натомість є міні зоопарк, від якого діти просто в захваті! (дозволяють погодувати морквою козлів чи страусів!) Красивезними алеями парку можна гуляти досхочу, навіть цілий день, покататися на кареті, чи просто на велосипеді. Парк має скеледром, канатний парк Ренкорд на чотири траси протяжністю десь пів кілометра, різні за складністю. Досить цікаво.

Про швидкоплинність життя тут нагадують і руїни античного замку. Цей обов'язковий елемент парку в античному стилі в "Олександрії" побудували спеціально. Крізь стіни та стелі руїн проросли сильні та могутні дерева, підкреслюючи вік цього замку. Це одне з найоригінальніших архітектурних споруд "Олександрії". З боку Лазневого ставка воно виглядає, як старовинний замок без даху, під яким із зворотного боку проглядається ще й нижній ярус. Він виконує роль підпірної стінки дамби Лазневого ставка, води якого гучним водоспадом збігають вниз.

З балкона другого поверху "руїн" спостерігається мальовнича картина ставка, оточеного пишною навколводною рослинністю. І тільки гомін водоплаваючих птахів в надії отримати ласий шматочок порушують тишу. З оглядового майданчика на північ відкривається не менш привабливий вигляд на річку Рось – водна гладь, укрита величезним серцеподібним листям латаття з розсипом білих квітів. Очеретяні зарості з яскравими вкрапленнями ірису болотного хвилюються під подихом вітру. Як справжнє мистецьке полотно, ці природні пейзажі можна розглядати нескінченно, помічаючи все нові деталі, відкриваючи нові ракурси.

Браницькі філософськи ставилися до життя і споруда «руїна» була спеціально збудована у вигляді розвалин, символізує таку істину: ніщо не вічне, усе тече, змінюється, на гірше, чи на краще - не важливо. І це дійсно має сенс, над яким варто замислитись. Проте, якщо вам в цьому місті не приходять в голову високі думки такого плану, не страшно. Беріть в руки фотоапарат та робіть класні фотки. Буде що згадати! Парк Олександрія вражає... мабуть, як Космос.

{joomplucat:316 limit=32|columns=4}

10.07.2020